

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Karászi Viktor Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kezesi felelősség érvényesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. október 30. napján kelt 32.G.42.072/2009/108. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 8.801.100,- (Nyolcmillió-nyolcszázegyezer-egyszáz) Ft-ról 13....6.100,- (Tizenhárommillió-kettőszáznegyvenhatezer-egyszáz) Ft-ra felemeli; egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.000.000,- (Négymillió) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjból és 174.000,- (Egyszázhetvennégyezer) Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illetékből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint 2007. június 28-án az ... Bank Zrt. felperesi jogelőd és a ... Invest Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: **xxx**) 1.404.000.000,- Ft keretösszegre többdevizás hitelkeret szerződést kötöttek, amelynek biztosítékaul szolgált - a **z....i** 65.../1., 07.../2. hrsz., a **z..ni** hrsz., a **n...i** 01.../1., 01.../2. hrsz., a **cs..i-m..i** 01.../14. hrsz., az **ő...i** 01.../13., 01.../21. hrsz., a **s...i** 054/1. hrsz.-ú ingatlanokra 2007. július 17-én kötött keretbiztosítéki jelzálogszerződéseken túl - a ... Kereskedőház Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.-vel (a továbbiakban: **yyyy**) 2007. június 28-án létrejött készfizető kezességi szerződés is, amelynek 7. pontja azonnali inkasszó szerződésre utalt.

2007. november 27-én a felperes mint hitelező és a ... Kereskedőház Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (**yyyy**) mint adós között többdevizás hitelszerződések jöttek létre, egyrészt 660.000.000,- Ft, továbbá 340.000.000,- Ft hitelkeret nyújtására (FA-...017, FA-...016 szerződésszámokon).

E hitelkeret szerződésekből eredő követelések biztosítékai megegyeztek (2007. november 27-i szerződések szerint készletre vonatkozó ingó keretbiztosítéki jelzálogjog, vagyont terhelő keretbiztosítéki zálogjog, a **xxx** készfizető kezessége, a ... Szárnyas Zrt. készfizető kezessége, a ... Rental Kft. készfizető kezessége, óvadék a **yyyy** részvényeire, illetve a ... Szárnyas Zrt. részvényeire, a ... Szárnyas Zrt. vagyonát terhelő keretbiztosítéki zálogjog, **F. A.** készfizető kezessége, ingatlan keretbiztosítéki jelzálogjog). Mindkét hitelszerződés biztosítéka volt továbbá vevőkövetelésre alapított zálogjog, a felperes mint zálogjogosult és a **yyyy** mint zálogkötelezett 2007. november 27-i szerződése szerint, valamint az alperes 2007. december 17-én vállalt készfizető kezessége (...665-1, ...666-1. számon).

A **yyyy** és a felperes között 2007. november 27-én létrejött „Követelést terhelő zálogszerződés (óvadéki biztosítékkal)” elnevezésű megállapodás - a 2007. november 27-i többdevizás hitelszerződések biztosítékaként - a **yyyy**-nak a ... Faktor Zrt. által nem faktorált vevőköveteléseire vonatkozott. A 6.1. pontban kikötésre került, hogy amennyiben a követelés vagy annak egy része a

tartozás bármely okból történő lejárat (kielégítési jog megnyílt) előtt válik esedékessé, a zálogkötelezett a követelést a banknál vezetett 10700110-45220207-... számú óvadéki számlájára köteles befizetni. A felperes az általa vezetett bármely számláról, bármikor jogosult volt átvezetni a zálogjoggal biztosított követelés összegét az óvadéki számlára.

Az alperes és a felperes között 2007. december 17-én létrejött készfizető kezesi szerződés 80 %-ban határozta meg a kezességvállalás mértékét, a **yyyy** többdevizás hitelszerződéséhez kapcsolódóan, amelyet az alperes a beváltás feltételeinek fennállása esetén volt köteles teljesíteni, a 6. pont szerint, az utolsó törlesztő részlet esedékességének idején fennálló, illetve a felmondásban meghatározott tartozásra vonatkozó hátraléki kimutatás alapján. A 7. pont kimondta, hogy az alperes akkor teljesít a készfizető kezességének beváltása esetén, amennyiben a felperes igazolja, hogy a felsorolt **z.....i**, **n...i**, **cs..i-m..i**, **ő...i**, **s...i** és **z..ni** ingatlanokra a keretbiztosítéki jelzálogjog bejegyzésre került, továbbá megküldte az ingó és vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálogjogok közjegyzői kamarai bejegyzésére vonatkozó tanúsítványt, a jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyakat a hitelszerződés 12. pontjában írtak szerint fedezeti körbe vonta.

Az alperes a kezesi szerződés megkötésekor tudomással bírt a **yyyy** készfizető kezességvállalásáról, a **xxx** 2007. június 28-i hiteltartozása tekintetében.

A felperes 2007. május 23-tól hatályos üzletszabályzatának a 2.2.5. pontja kimondta, hogy az üzletfélnek bármely vagyontárgyai, joga vagy követelése, amely a bankkal fennálló üzleti kapcsolat során a bank birtokába jut, külön biztosítéki szerződés kötése nélkül zálogként, óvadékként szolgál, a banknak az üzletféllel szembeni követelése biztosítékaul, amelyet a 2008. június 18-tól hatályos üzletszabályzat is tartalmazott.

Az alperes a 2008. évi üzletszabályzatának 6.7. pontjában kikötötte, hogy előzetes írásos hozzájárulásával kerülhet sor a biztosítékok megváltoztatására. Amennyiben a pénzügyi intézmény elmulasztja kérni az alperes mint kezes hozzájárulását, az alperes azonnali hatállyal felmondhatja a készfizető kezességvállalási szerződést, illetve - amennyiben az információ a beváltási eljárás során jut a tudomására - megtagadhatja a teljesítést. A 7.2.4. pontban írt rendelkezés értelmében jogosult volt megtagadni az alperes a beváltási kérelem teljesítését, amennyiben a hozzájárulása nélkül lemond a pénzügyi intézmény a követelést biztosító olyan jogról, amely alapján az alperes a rá átszálló követelésre kielégítést kaphatott volna, vagy ha a pénzügyi intézmény megszegte az üzletszabályzat 6.2., 6.5., 6.7., 7.7. és 8.7. pontjaiban meghatározott kötelezettségeket, illetve azok teljesítését elmulasztotta.

A felperes a 2008. szeptember 9-én közjegyzői okiratba foglalt és 2008. szeptember 10-én kézbesített nyilatkozatával felmondta a **xxx**-vel kötött hitelkeret szerződést, amelynek tényéről a 2008. szeptember 11-én kelt levelében tájékoztatta az alperest, továbbá arról is, hogy a felmondás miatt érvényesíteni kívánja a **yyyy** készfizető kezességét, amelyet a **xxx** hiteltartozásáért vállalt.

A felperes kérte az alperes hozzájárulását a **yyyy** hitelszerződésének a felmondásához, amelyre az alperes azt a választ adta, hogy a megjelölt esetben nincs szükség a hozzájárulására a felmondáshoz.

A **yyyy**-nak a felperesnél vezetett ún. loan függő számlájára 2008. szeptember 10-től befolyt összegeket a felperes a **xxx** hiteltartozásának a törlesztésére fordította, a **yyyy** kezességvállalása és a felperes inkasszós joga alapján; a **yyyy** bankszámlájára harmadik személyek részéről átutalással teljesített összegeket a **xxx**-nek a 2007. június 28-i szerződésből eredő tartozására számolta el.

A felperes a 2008. október 22-én kelt nyilatkozatával felmondta a **yyyy**-val kötött hitelszerződéseit is, ugyanezen nappal nyolcvannyolc gazdasági társaságot értesített írásban arról, hogy a javára elzálogosított vevőkövetelések tekintetében megnyílt a kielégítési joga, és felhívta a címzetteket a 107000017-...-4...0000 számú bankszámlára való teljesítésre.

A felperes 2008. október 28-án beváltási kérelmet nyújtott be az alpereshez, a **yyyy** hiteltartozásáért vállalt készfizető kezessége alapján, amelynek tárgyában a felek 2008. november 6-án egyeztetést tartottak, amiről emlékeztető is készült.

2008. november 17-én a felperes írásban nyilatkozott arról, hogy az emlékeztetőben foglalt

hiánypótlási kötelezettségét teljesíteni kívánja, csatolja a szükséges iratokat.

Az alperes 2009. január 16-án az üzletszabályzatának 6.7. pontjára hivatkozással elutasította a kezesség beváltási kérelmet, mert hozzájárulása nélkül inkasszálta a felperes a **yyyy** bankszámláját, amit a **xxx** tartozásainak a törlesztésére fordított.

A **yyyy**-nak a felperesnél vezetett forint pénzforgalmi számlájára 2008. január 1. és 2008. október 22. között 3.920.118.395,91 Ft került jóváírásra teljesített vevőkövetelésként, EUR számlájára pedig 8.888.076,95 euró. A **yyyy**-nak az ... Bank Zrt.-nél vezetett HUF pénzforgalmi számlájára 2008. január 1. és 2008. október 22. között 176.413.006,- Ft vevőkövetelés került teljesítésre, EUR számlájára 288.091,06 euró.

A felperes által a **yyyy** bankszámláira beérkezett összegekből 2008. szeptember 10. és 2008. október 22. között azonnali beszedési megbízás alapján beszedett 707.357.834,- Ft-ból 692.741.051,- Ft vevőköveteléshez kapcsolódott.

A **yyyy** 2009. június 23-i kezdő időponttal felszámolás alá került. A felperes hitelezőként a felszámolási eljárásban bejelentette az adóssal szembeni követelését a 2007. november 27-i hitelszerződések alapján, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

A felszámoló 2011. augusztus ...-i tájékoztatása szerint a **yyyy**-val szembeni felszámolási eljárásban 26.351.725,- Ft összegben volt várható a felperes hitelezői igényének megtérülése, az I. számú közbenső mérleggel, az 1...1. évi XLIX. törvény (Cstv.) 49/D. § (2) bekezdése alapján.

A felperes a 2009. december 2-án benyújtott, majd az elsőfokú eljárásban módosított keresetében 665.693.481,- Ft és az után 2009. január 20-tól kezdődően a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésében kérte az alperes marasztalását a **yyyy**-val 2007. november 27-én kötött hitelszerződésekből eredő tartozás tekintetében 2007. december 17-én vállalt készfizető kezessége alapján, a Ptk. 272. § (1) bekezdése, 274. § (2) bekezdés a) pontja és a készfizető kezességi szerződés 3. pontja szerint.

Egyrészt arra hivatkozott a beváltási kérelme tárgyában tartott egyeztetés emlékeztetője alapján, hogy az alperes a tartozását elismerte.

Kifejtette továbbá, hogy a **yyyy** két jogcímen is tartozott a felperes felé, egyrészt a **xxx** hiteleiért vállalt kezessége alapján, másrészt a saját hitelei tekintetében adósként. Állította, hogy a felperes eljárása megfelelt az alperes üzletszabályzatában, valamint a készfizető kezességi szerződésben kikötött előírásoknak. A **xxx** hiteltartozásának szabályszerű inkasszálása a **yyyy**-val mint készfizető kezessel szemben, nem minősül biztosíték megváltoztatásának az alperes üzletszabályzata szerint, nem változott az alperes fizetési kötelezettsége alapjául szolgáló hitelszerződés 12. pontjában felsorolt biztosítékok köre sem.

Tagadta, hogy joglemondás történt a részéről a **yyyy** kezességének az érvényesítése miatt, ami a Ptk. 276. § (2) bekezdése szerint az alperes szabadulásához vezet a kezesi helytállás alól. Utalt arra, hogy az inkasszálás nem a **yyyy** óvadéki számlájáról történt.

Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes tudott a **yyyy** kezességvállalásáról a **xxx** hitelei tekintetében, illetve hogy nem állapítható meg a felperes hibájára visszavezethető behajthatatlansága a követelésnek.

Üzletszabályzatai alapján arra is hivatkozott, hogy - külön biztosítéki szerződés nélkül - kezesi tartozásra is jogosult volt óvadékként kezelni a **yyyy** számlapénzeit.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Vitatta a tartozás elismerését, hogy az emlékeztető ennek megfelelő nyilatkozatnak minősül.

Arra is hivatkozott, hogy mentesült, szabadult a kezesi felelősség alól, az üzletszabályzatának előírásaira, a kezesi szerződés kikötéseire figyelemmel. A 2007. november 27-i követelést terhelő zálogszerződés alapján a felperesnek zálogjoga állt fenn a **yyyy**-nak a ... Faktor Zrt. által nem faktorált vevőkövetelésein, ami biztosítéka volt a **yyyy** hiteltartozásának. Állította, hogy e biztosíték

érvényesítését a felperes elmulasztotta, kivonta a biztosítékok köréből a **yyyy** pénzforgalmi számláira befolyt vevőköveteléseket. A 2008. január 1. és 2008. október 22. között befolyt vevőkövetelésből 707.357.834,- Ft-ot, inkasszálassal a **yyyy**-nak a **xxx** tartozásáért vállalt készfizető kezességére fordította. A váltóval beszedett 102.932.0...,- Ft is vevőkövetelésből eredt, amelyet zálog, illetve óvadék terhel.

Hangsúlyozta, hogy a **yyyy** hiteltartozásának biztosítására - a teljes vagyonán túl - a vevőköveteléseket is zálogjog terhelte, amelyeket a zálogszerződésben meghatározott óvadéki számlára kellett teljesíteni. A felperes jogosult volt az óvadéki számlára való átvezetésre.

Álláspontja szerint a vevőkövetelésekből befolyó összegeken legkésőbb akkor óvadék jött létre a Ptk. 2... § (3) bekezdése alapján, amikor a felperes rendelkezése alatt álló függő számlára beérkeztek.

A felperes a befolyt vevőkövetelésekről mint biztosítékokról lemondott, egyrészt azzal, hogy mulasztásával megengedte, hogy a **yyyy** több, mint 6 milliárd forintnyi árbevétele ne az óvadéki számlára érkezzen, azt a **yyyy** a hiteltörlesztéstől eltérő célra használja, illetve azzal, hogy a **yyyy** készfizető kezessége alapján a **xxx** tartozására gyakorolta az inkasszós jogát.

Állította, hogy az óvadéki számlára történt átvezetés elmulasztása a felperes részéről a biztosítékok lekötése elmaradásának minősül, ami az alperes mentesülését eredményezi a kezési szerződés 7. pontja alapján.

Az üzletszabályzatának 6.7. pontja szerint csak az alperes hozzájárulásával változtathatta meg a felperes a biztosítékokat. A vagyon részét képező bankszámlapénzek kicserélése, azok felhasználása egy megrendült helyzetű céggel szembeni megtérítési igényre, a biztosítékok olyan megváltoztatását jelenti, ami terheesebbé teszi az alperes helyzetét a kezesség elvállalásához képest. Hangsúlyozta, hogy nem bankszámla követelésen, hanem vevőköveteléseken fennálló zálogjogról, a vevőkövetelésekből befolyó összesen létrejött óvadékról történő lemondásra hivatkozik.

Hivatkozott a Ptk. 276. § (2) bekezdés második fordulata szerinti mentesülésére is, a követelés behajthatatlanságára a felszámolási eljárásban.

Kifejtette, hogy a zálogjoggal terhelt követelések kötelezettjeinek az értesítése nem a kötelezett, hanem a felperes részéről történt meg, ezért szabályszerű értesítés hiányában nem tartoznak teljesíteni az alperes felé a kezési szerződés 7. pontja alapján.

A Ptk. 205/B. § (1)-(2) bekezdései alapján vitatta azt is, hogy a felperes jogelődjének üzletszabályzata részévé vált a **yyyy**-val kötött kezességi szerződésnek, illetve hogy a felperes üzletszabályzatának a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő rendelkezései - a 2.1.4., 2.1.6., 2.2.5., 2.4.1. pontokban - részévé váltak a **yyyy**-val kötött hitelszerződéseknek.

Az elsőfokú bíróság a 2014. október 30-án kelt 32.G.42.072/2009/108. számú ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 8.801.100,- Ft perköltséget.

Határozatának indokolásában elsőként azt rögzítette, hogy a felek közti 2007. december 17-én kelt készfizető kezességi szerződésre a Ptk. 272. § (1) bekezdésében, 274. § (2) bekezdésében, 276. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések, valamint a kezési szerződés 7. pontja is irányadó volt, amely kimondta, hogy a készfizető kezes alperes nem teljesít az üzletszabályzatban meghatározott esetekben, továbbá akkor sem, ha a hitelintézet a biztosítékokat nem kötötte le, vagy a lekötött biztosítékokból neki felróható ok miatt nem elégíthető ki a követelés. Szabályozást tartalmazott e körben a 9. pont szerint a kezési szerződés részévé vált alperesi üzletszabályzat 7.2.4. pontja, valamint 6.7. a) pontja is.

A tartozáselismerésre való kereseti hivatkozást amiatt találta alaptalannak a törvényszék a Ptk. ...2. § (1)-(2) bekezdése szerint, mert a 2008. november 6-i nyilatkozatokról 2008. december 3-án készült emlékeztető nem minősült a másik félhez intézett írásbeli nyilatkozatnak, illetve mivel tartalmából nem volt kiolvasható a tartozás alperes általi elismerése.

Nem fogadta el az elsőfokú bíróság a felperes hivatkozását az alperesi üzletszabályzat 7.2.5. pontjára sem, ami az adóst terhelő tartozás összegének csökkentése esetére adott eligazítást, az ezen rendelkezésre alapított önálló igényérvényesítés nem volt alapos.

Annak vizsgálata körében, hogy fennáll-e a Ptk. 276. § (2) bekezdése szerinti mentesülési ok az alperes érvelése szerint, illetve hogy az üzletszabályzata 7.2.4. pontja szerint jogosult volt-e megtagadni a beváltási kérelem teljesítését, mentesült-e a kezési szerződés 7. pontja szerint a kötelezettsége teljesítése alól, az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes érvelését arra vonatkozóan, hogy a 2008. szeptember 10-től 2008. október 22-ig a függő számlára befolyt, inkasszálassal a xxx hitelének törlesztésére elszámolt 707.357.834,- Ft-tal a felperes megváltoztatta volna a vagyont terhelő zálogjogot, ami miatt megtagadhatta az alperes a teljesítést az üzletszabályzat 6.7. a) pontja, 7.2.4. pontja szerint. Rámutatott a régi Ptk. 266. § (1) bekezdése alapján, hogy az egyes követelések, vagyonelemek mindaddig kikerülhetnek a vagyont terhelő zálogjog köréből, amíg nem kerül sor átalakításukra a zálogkötelezetthez intézett írásbeli nyilatkozattal, a jogosult által meghatározott vagyontárgyakat terhelő zálogjoggá. A vevőktől befolyt összegek inkasszó útján való beszedése nem minősült a vagyont terhelő zálogjog megváltoztatásának, erre alapítva az alperes nem mentesülhetett a kezési helytállási kötelezettség alól.

Megalapozottnak találta azonban az elsőfokú bíróság az alperes mentesülésére való hivatkozását a Ptk. 276. § (2) bekezdésének első fordulata alapján, a felek közti kezési szerződés 7. pontjában írt teljesítést kizáró magatartások és a 2007. november 27-i - követelést terhelő zálogszerződés, óvadéki biztosítékkal elnevezésű - megállapodás tekintetében. Elsőként azt állapította meg, hogy a 2007. június 28-i készfizető kezési szerződésnek, amely a felperes jogelődje és a yyyy között jött létre, nem vált részévé a bank üzletszabályzata a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján, erre vonatkozó szerződéses kikötés nélkül. Rögzítette azt is, hogy a felperes nem csatolta a kezességi szerződés 6. pontjában megjelölt azonnali inkasszóra vonatkozó szerződést, illetve hogy sem a Ptk. 251. § (1) bekezdése, sem pedig a 227/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet 6. § (2) bekezdése nem biztosította valamely igénynek a zálogjog tárgyából, illetve az óvadékból való kielégítését a biztosított követelést megelőző rangsorban, ezért nem hivatkozhatott a felperes arra, hogy az azonnali beszedésre való joga megelőzte a 2007. november 27-i követelést terhelő zálogszerződésből eredő zálogjogot.

Leszögezte az elsőfokú bíróság a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján, hogy a szerződési feltételekre való külön tájékoztatás és elfogadás nélkül nem váltak részévé a yyyy és a felperes közti hitelszerződéseknek a felperes üzletszabályzatának 2.1.4., 2.1.6., 2.2.5., 2.4.1. pontjaiban foglalt - a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő - rendelkezések, amelyek minden egyéb jogviszonyból eredő követelés tekintetében lehetővé tették a felperes számára az adós nála vezetett bankszámláin zálogjog, óvadék alapítását. A felperes ezért nem hivatkozhatott alappal arra sem, hogy a yyyy kezési felelősségét is biztosította zálogjog és óvadék, a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő kikötései alapján az üzletszabályzatban.

A törvényszék álláspontja szerint a felperes két olyan jogról - a zálogjog érvényesítéséről, valamint az óvadéki számlára történő átutalásról - is lemondott, amely a yyyy-val kötött hitelszerződésekből eredő és az alperes kezességével érintett követelését biztosította, ezért az alperes szabadult a kezési helytállási kötelezettsége alól.

A zálogjog érvényesítéséről történő lemondás körében azt állapította meg a törvényszék a perben beszerzett szakértői vélemény alapján, a 2007. november 27-i követelést terhelő zálogszerződés 2. pontja szerinti zálogjoggal kapcsolatban, hogy a felperes 2008. január 1. és 2008. október 22. között a yyyy nála vezetett forintszámlája tekintetében 3.920.118.395,- Ft-ról, az euró számla esetében 8.888.076,95 euróról lemondott, mindezekre a zálogszerződés alapján zálogjogot alapíthatott volna, és a zálogjoggal biztosított követelésből az alperes kielégítést kereshetett volna kezesként. A felperes a xxx-val kötött hitelszerződés 2008. szeptember 10-i felmondásával, inkasszóval e tartozás

törlesztésére vont el a **yyyy** készfizető kezessége miatt 707.357.834,- Ft-ot, amelyből a szakvélemény szerint 692.741.051,- Ft vevőkövetelés volt, arra vonatkozott a 2007. november 27-i szerződéssel kikötött zálogjog, a Ptk. 267. § (1) bekezdése szerint.

Utalt az elsőfokú bíróság a zálogjog érvényesítéséhez szükséges cselekményekre, a követelés kötelezettjének értesítésére a Ptk. 267. § (2) bekezdése szerint, illetve hogy a zálogjogosult követelhetette a zálogjoga érvényesítéséhez szükséges okiratok átadását a zálogkötelezettől, az értesítést követően a Ptk. 2... § (1)-(2) bekezdései alapján. Az előzőeknek megfelelő nyilatkozatot a felperes nem kért zálogjogosultként a zálogkötelezettől, ezért a követelés behajthatatlanná is vált a felperes hibájából a Ptk. 276. § (2) bekezdésében írtak alapján.

Megállapította azt is a szakértői bizonyítás eredménye alapján a törvényszék, a 2008. január 1. és 2008. október 22. közti időszakban a **yyyy**-nak a felperesnél vezetett pénzforgalmi számlájára teljesített közel 4 milliárd forint vevőkövetelés tekintetében, hogy a zálogjog a Ptk. 2... (1) bekezdése szerinti eljárással átszállt volna a kezesre; mindennek elmulasztásával az alperes szabadult a Ptk. 276. § (2) bekezdés első fordulata alapján.

Tartalmazta az ítélet indokolása azt is, hogy az alperes kezesi kötelezettsége nem válhatott terheesebbé az elvállalása idejéhez képest. Annak ténye miatt, hogy a követelést terhelő zálogszerződés a kezesség vállaláskor már létrejött, alappal bízhatott az alperes abban, hogy teljesítése esetén átszáll rá a zálogjog, illetve hogy kielégítést kereshet a biztosítékul szolgáló vevőkövetelésből mint zálogtárgyból.

Az óvadéki számlára történő átutalás elmaradása körében azt állapította meg az elsőfokú bíróság a zálogszerződés 6.1. pontja alapján, hogy a zálogkötelezettnek az óvadéki számlára kellett teljesítenie a vevőköveteléseket, amely számlán levő pénzösszeg óvadékként szolgált volna, a többdevizás hitelszerződések biztosítékául. Létrejött volna az óvadék abban az esetben is, ha a vevőkövetelés nem az óvadéki számlára, hanem a zálogkötelezett rendelkezése alá tartozó egyéb, a felperesnél vezetett bankszámlára, illetve ha a függő számlára kerül jóváírásra. A felperes bármikor jogosult volt az így jóváírt vevőkövetelések összegét átvezetni az óvadéki számlára, továbbá az átvezetett összeget óvadékként kezelni. A felperes ebben jelentkező mulasztása azt jelentette az elsőfokú bíróság szerint, hogy nem kötötte le a biztosítékot, ezért a felek közti kezességi szerződés 7. pontja alapján az alperes jogosult volt megtagadni a teljesítést, függetlenül attól, hogy a felperesnek az óvadéki számlára történő továbbutalás csupán joga és nem kötelezettsége volt, a **yyyy**-val kötött zálogszerződés értelmében.

Megjegyezte végül az elsőfokú bíróság, hogy a felperes jogosultja volt a **xxx** és a **yyyy** tartozásának is; hitelezőként - két egymástól független követelés közti választás esetén - nem hivatkozhat alappal az alperessel mint kezessel szemben arra, hogy elsődleges érdeke a **xxx**-vel szemben fennálló követelés beszedése volt, a **yyyy** kezesi felelőssége alapján. A felperes eljárása - a perbeli zálogszerződés 6.1. pontjában írtakkal szemben, a vevőkövetelés óvadékként való zárolásának elmulasztásával - úgy valósulhatott meg, hogy rendelkezésére állt a **yyyy** készfizető kezességvállalása. A két hitelviszonyból eredő jogosulti pozíció nem jelenti azt, hogy a jogosultnak ne kellene szem előtt tartania a kezes érdekeit is, az adott jogviszony biztosítéki rendszerének figyelembe vételével. Megállapítható volt ezért az alperes kezesi mentesülési oka a Ptk. 276. § (2) bekezdése szerint, illetve a teljesítése megtagadásának oka a felek közti kezességi szerződés 7. pontja szerint, a biztosíték lekötésének elmaradása miatt. Az alperes jogszerűen tagadta meg a felperes beváltási kérelmének a teljesítését.

Végül utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy azt kellett vizsgálnia a perben, hogy a biztosíték lekötésének elmulasztása milyen helyzetbe hozta a hitelezőt, illetve a biztosítéki kötelezettet, nem mérlegelhetette a biztosítékok lekötésének az adós működésére gyakorolt hatását, a tevékenységének esetleges ellehetetlenítését. Rámutatott arra is, hogy a **yyyy** hiteleit biztosító kötelezettségek nagyrészt a cégcsoport tagjai által nyújtott biztosítékok voltak, a cégcsoport fizetéseképtelensége utalt arra is, hogy az alperes teljesítése esetén kétséges a kielégítés az egyéb biztosítékokból.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a törvényszék, és kötelezte a felperest az alperes által előlegezett összesen 2.451.100,- Ft szakértői díjból, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint 5.000.000,- Ft + áfa mérsékelt összegben meghatározott ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, figyelembe véve az eredeti kereset szerint, a 759.667.257,- Ft pertárgyértéket, a per időtartamát és az alperesi jogi képviselő által kifejtett munkát is, az alperes védekezésének ténybeli alapját a mentesülési okok körében, annak többszöri változtatását, illetve hogy megtámadási kifogását visszavonta.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A felperes az ítélet megváltoztatásával a keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból téves jogi következtetésre jutott, megalapozatlan és jogszabálysértő az érdemi döntése.

Előadta, hogy a felperes két hitelszerződést kötött, egyiket a **yyyy**-val, másikat a **xxx**-vel, illetve hogy mindkét társaság készfizető kezességet vállalt a másik adós tartozásáért, amelynek következtében „keresztkezesség” alakult ki. Ezen túl az alperes - üzletszerűen ezzel foglalkozó gazdasági társaságként, kezességi díj ellenében - ugyancsak készfizető kezességet vállalt a **yyyy**-val szemben fennálló követelésért. A **xxx**-vel kötött hitelszerződés 2008. szeptember 9-i felmondásával a felperes 2008. szeptember 10-én érvényesítette a **yyyy** készfizető kezességét, és a 10700110-45220207-... számú számlájáról inkasszált 707.357.834,- Ft-ot. Hangsúlyozta, hogy ez a számla nem az óvadéki számla volt.

A **yyyy**-val 2007. november 27-én kötött követelést terhelő zálogszerződés 2. pontjára, 6.1. pontjára hivatkozással állította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a megállapodás tartalmát, megalapozatlanul tekintette a felperes kötelezettségének a zálogjoggal terhelt követelések beszedését, a **yyyy** feladatával szemben. Kifejtette, hogy amennyiben előbb válik esedékessé a zálogjoggal terhelt követelés, mint a **yyyy** zálogjoggal biztosított tartozása a felperes felé, sem a felperest, sem a **yyyy**-t nem illette meg a jog, hogy a követeléseket átvezesse az óvadéki számlára. Állította, hogy nem volt módja ellenőrizni a zálogjoggal terhelt követelések esedékességét, ezért rendelkezett a zálogszerződés a **yyyy** kötelezettségéről ennek vizsgálatára, illetve az óvadéki számlára való átvezetésre. Hangsúlyozta, hogy a **yyyy** hitelszerződésének a 2008. szeptember (helyesen október) 22-i felmondásával nyílt meg a joga a zálogjogával terhelt követelések átvezetésére az óvadéki számlára, azonban a **xxx** hitelszerződésének ezt megelőző felmondása eredményeként, az inkasszó alkalmazásával már nem volt átvezethető követelés.

Fenntartotta, hogy a felmondását megelőzően azért sem volt mód a zálogjoggal terhelt követelések óvadéki számlára való átvezetésére, mert ezzel ellehetetlenítette volna a **yyyy** gazdálkodását, a forgótőke elvonásával.

Rámutatott az elsőfokú ítéletben megjelenő számadatok alapján, hogy a több, mint 4 milliárd forint összegű követelésből csak 707.357.834,- Ft-ot tudott beszédni inkasszó útján a **yyyy** számlájáról, az ezt meghaladóan befolyt pénzeszközökkel a **yyyy** folyamatosan gazdálkodott.

Azt is fenntartotta, hogy nem volt kötelezettsége a **yyyy**-val kötött hitelszerződés felmondását megelőzően, a zálogjoggal terhelt követelések óvadéki számlára történő átvezetése, ezért annak elmaradása nem értékelhető a terhén.

A zálogjogról történő lemondás körében a Ptk. 272. § (1) bekezdése, 273. (1)-(2) bekezdései, 274. § (2) bekezdés a) pontja, 276. § (1)-(2) bekezdései alapján elsőként arra hivatkozott az irányadó bírósági gyakorlat alapján, hogy a jogosult nem köteles érvényesíteni a zálogjogát a személyes adósok mentesülése érdekében, maga döntheti el, hogy a követelését az egyenes adóssal, a készfizető kezessel vagy zálogjoga alapján a zálogkötelezett szemben érvényesíti. Önmagában az a körülmény, hogy a jogosult nem gyakorolja a zálogjogból eredő jogait, nem minősül a zálogjogról való lemondásnak, nem tekinthető a kezes eredeti kötelezettségét terhesebbé tevő magatartásnak

sem. Kiemelte, hogy a **yyyy** 10700110-45220207-... számú számlájára vonatkozott az óvadéki jog, amelytől különböző a 10700110-45220207-... számú bankszámla, amelyről inkasszóval érvényesítette a **yyyy** készfizető kezességét, és amelyet nem terhelt sem zálogjog, sem óvadéki jog. A Ptk. 207. § (4) bekezdése alapján kifejtette azt is, hogy jogról való lemondás - a zálogkötelezettnek vagy az óvadéki kötelezettnek a kötelemből való elengedése - csak kifejezett, határozott nyilatkozat lehet, amelyre nem került sor a részéről. Állította, hogy az igényének érvényesítése közben nem volt kötelezettsége az alperes készfizető kezesi követelése megtérülésének a biztosítása, a felperesnek kizárólag a megtérítési igény érvényesítésének lehetőségét kellett biztosítania.

A Ptk. 276. § (2) bekezdésének második fordulatával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint nem bizonyította a behajthatatlanság tényét, a felperes felróható magatartását és a kettő közti okozati összefüggést. Az elsőfokú ítéletben megjelölt, a Ptk. 2... § (1)-(2) bekezdései szerinti eljáráshoz kapcsolódó okiratok beszerzésének elmulasztása nem állapítható meg a felperes részéről. Rámutatott a tényállási részben rögzített adatokra, a felperes eljárására több cég értesítésével kapcsolatban, továbbá hogy az okirat követelése csupán lehetőség a Ptk. 267. § (2) bekezdése szerint, a követelés érvényesítéséhez. Állította ezért, hogy megtette a szükséges lépéseket a behajtással kapcsolatos gondosság körében, a zálogjoggal terhelt követelések kötelezettjei felé, ami elegendő a kezesre átszálló követelés teljesítése érdekében. Hangsúlyozta, hogy a megjelölt okiratok hiánya nem teszi behajthatatlanná a fizető kezesre átszálló követelést, ezért az nem eredményezi az alperes mentesülését.

Álláspontja szerint az igényérvényesítése megfelelt a szerződés előírásainak, a felmondást haladéktalanul közölte az alperessel, a felszámolási eljárásban határidőben bejelentette a követelését, nem adott halasztást az adósnak, a követelés behajthatatlanságát előidézve.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében a részére megítélt ügyvédi munkadíj mértékének nettó 9.796.673,- Ft-ra való felemelését kérte, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak szerint.

Előadta, hogy nem megbízási szerződés alapján kérte az ügyvédi munkadíjának megállapítását, hanem objektív értékítéletet tartalmazó jogszabályi rendelkezés alapján. Az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében írt feltételek nem valósultak meg.

Kifejtette, hogy akkor van helye az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott ügyvédi munkadíj mérséklésének, amennyiben a pertárgyértékhez képest viszonylag egyszerű a megítélendő kérdés, ami korlátozottabb ügyvédi munkavégzéssel jár, avagy amennyiben az ügyvéd tevékenysége ezt indokolja. Hangsúlyozta, hogy jogi képviselője valamennyi tárgyalási határnapon megjelent, amelyeken érdemi nyilatkozattal segítette a per vitelét, az 5 éven át tartó peres eljárás alatt a 15 felperesi beadványra 20 írásbeli előkészítő iratot készített. Részletes észrevételt tett a szakértői véleményre, amely alapján sor került annak kiegészítésére és módosítására is.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben megjelölt körülmények az eljárás szabályainak esetleges megsértése körében lennének értékelhetőek, nem indokolják az ügyvédi munkadíj mérséklését.

A Pp. 80. § (2) bekezdésére hivatkozással rámutatott arra is, hogy a védekezését egy ízben valóban kiterjesztette a hatodik tárgyalást követő, 2011. november 28-i beadványában, a követelészálogról, óvadékról való lemondás miatti mentesülés körében. Az ezt követő három éven át tartott 26 tárgyalásra nem az alperes rosszhiszemű, avagy célszerűtlen pervitelének eredményeként volt szükség. Hosszadalmas bizonyítást igényelt az alperes arra való vitatása is, hogy a kizárólag kereskedőházi tevékenységet folytató adósának a nála vezetett számláira befolyt bevételei vevőkövetelésekből eredtek-e. Álláspontja szerint nem indokolja az ügyvédi munkadíj csökkentését a törvényszék által alkalmazott mértékben az, hogy eredménytelen volt a védekezése a vagyont terhelő zálogjogról való lemondás körében. Az ügy bonyolultsága, az átlagos szintet jelentősen meghaladó ügyvédi tevékenység megalapozza a törvényi mértékű ügyvédi munkadíj megállapítását.

Utalt arra is, hogy a 2013. április 9-i beadványában előterjesztett megtámadási kifogását a 2013. május 19-i iratában visszavonta, ezért az nem jelentett jelentős munkaráfordítást, sem a bíróság, sem a másik fél számára, és nem is eredményezte a peres eljárás elhúzódását.

Hangsúlyozta végül, hogy nem adott okot a perre, 100 %-ban pernyertes lett, ezért az átlagot meghaladó munkaigényű, kiemelt jelentőségű perben, amelyben nagyobb felelősség hárul a jogi képviselőre, nem volt reális indoka az ügyvédi munkadíj 49 %-os csökkentésének.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részében, érdemben annak helyes indokaira figyelemmel.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében helybenhagyni kérte az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését, az ügyvédi munkadíj tekintetében.

A felperes fellebbezése nem alapos, az alperes csatlakozó fellebbezése túlnyomó részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan állapította meg, de érdemben helytálló és megalapozott indokolással utasította el a keresetet amiatt, mert az alperes felszabadult a kezesi helytállás alól, jogszerűen tagadta meg a kezesi szerződés teljesítését, a 7. pontban írt feltételek miatt.

A másodfokú bíróság kiegészíti a tényállást a 2007. november 27-i zálogszerződés 3., 6.1. pontjaiban foglalt rendelkezések, a perbeli kezességi szerződés 7. pontjában írt kikötés, valamint a hitelszerződések felmondásával esedékessé vált adósi tartozások, illetve a teljesítések adataival, az alábbiak szerint.

A felperes és a yyyy között 2007. november 27-én létrejött követelést terhelő zálogszerződés (óvadéki biztosítékkal) megnevezésű megállapodás 3. pontjában a yyyy zálogkötelezettként szavatosságot, illetve kötelezettséget vállalt arra, hogy a ... Faktor Zrt. által nem faktorált vevőkövetelések tehermentesek, illetve a tartozás fennállása alatt mindvégig azok is maradnak, azokon a kötelezetteknek nincs és a tartozás fennállása alatt nem is lesz olyan ellenkövetelése, illetve más személyeknek olyan joga vagy igénye, amelyek a zálogjogot sértenék, annak érvényesítését akadályoznák.

A 6.1. pont szerint abban is megegyeztek a szerződő felek, hogy amennyiben a zálogjoggal terhelt követelés vagy annak egy része a tartozás bármely okból történő lejáratára (kielégítési jog megnyílta) előtt válik esedékessé, a zálogkötelezett a követelést a felperesnél vezetett 10700110-45220207-... számú óvadéki számlájára (a továbbiakban: óvadéki számla) köteles beszedni; a követelés teljesítéseként az óvadéki számlán jóváírt összeg óvadékkul szolgál a tartozás biztosítására, az óvadéki számlán levő összeg óvadék jogcímén zárolásra kerül. Kikötötték továbbá azt is, hogy létrejön a felperes óvadéki jogosultsága akkor is, amennyiben a zálogjoggal terhelt vevőkövetelés összege nem az óvadéki számlán, hanem a zálogkötelezett yyyy rendelkezése alá tartozó, a felperesnél vezetett egyéb számlára, vagy a felperes által megjelölt és a kötelezettel, valamint a zálogkötelezettel közölt függőszámlára kerül jóváírásra. Kimondta a szerződés e pontja azt is, hogy a felperes bármikor jogosult a követelés összegét az óvadéki számlára átvezetni, és az így átvezetett összeget óvadékként kezelni. A zálogkötelezett yyyy feljogosította a felperest arra is, hogy a követelés teljesítésének helyéül más bankszámlát jelöljön meg, és erről a követelés kötelezettjét értesítse.

A peres felek között 2007. december 17-én létrejött, hitelhez kapcsolódó készfizető kezességvállalási szerződés 7. pontja úgy szólt, hogy a készfizető kezes alperes nem teljesít az üzletszabályzatában meghatározott esetekben, továbbá ha a hitelintézet felperes a kölcsönszerződést

a Ptk. 525. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott körön kívüli, illetve nem az adós fizetési késedelmével összefüggő okból, a készfizető kezes alperes előzetes hozzájárulása nélkül mondta fel, valamint abban az esetben sem, ha a biztosítékokat a hitelintézet felperes nem kötötte le, vagy ha a lekötött biztosítékokból - a hitelintézetnek felróható ok miatt - a követelés nem elégíthető ki.

A felperes a 2008. szeptember 9-én közjegyzői okiratba foglalt felmondó nyilatkozatával 1.241.919.610,92 Ft összegben tette lejárttá a xxx tartozását, a 2007. június 28-i többdevizás hitelkeret szerződésből eredően.

A yyyy-val 2007. november 27-én kötött többdevizás hitelszerződések 2008. október 22-i felmondásával 345.273.253,75 Ft + 647.718.861,04 Ft összegű tartozása vált esedékessé az adósnak, amely alapján a felperes 276.142.617,- Ft és 518.126.749,- Ft összegekre nyújtotta be a beváltási kérelmeit az alpereshez, 2008. október 28-án.

A felperes - a 2008. szeptember 10-e és október 22-e közti időszakban inkasszálta 707.357.834,- Ft-on túl - 2008. október 23. és 2008. november 12. között további 27.900.772,- Ft-ot szedett be, amelyet a xxx hiteltartozására számolt el, a yyyy kezességvállalása alapján.

2008. november 13-tól 2009. február 12-ig 102.993.264,- Ft, azt követően további 35.220,- Ft, illetve 11.132,- Ft, összesen 103.039.616,- Ft folyt be a yyyy-nak a felperesnél vezetett függő számlájára, amelyet a felperes a yyyy-nak a 2007. november 27-i hitelszerződésekből eredő tartozásaira számolt el.

A yyyy-val szembeni felszámolási eljárásban, a felszámoló által elkészített I. számú közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat alapján, a felperes hitelezői igényéből 26.351.725,- Ft megtérült.

Az így kiegészített tényállás alapján egyetértett a Fővárosi Ítéltábla a törvényszék álláspontjával abban, hogy a felperes nem gondoskodott a 2007. november 27-i szerződés szerint zálogjoggal terhelt követelések - mint biztosítékok - lekötéséről, annak ellenére, hogy óvadéki jogosultsága nem csak az óvadéki számlára érkező vevőkövetelésekre vonatkozott.

Megalapozottan és helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a peres felek között 2007. december 17-én létrejött kezességi szerződés tartalmát, amelynek 7. pontja az előzőekben megjelölt körülményt egyértelműen és világosan az alperes teljesítését kizáró, a kezesi helytállás teljesítésének megtagadása okaként határozta meg. Helytálló a törvényszék következtetése az alperes teljesítésének jogszerű megtagadásával, a beváltási kérelem elhárításával kapcsolatban.

A másodfokú bíróság leszögezi, hogy a peres felek a 2007. december 17-i kezesi szerződésben - a biztosítékok lekötése megőrzésének előírásával a 7. pont szerint - feltételekhez kötötték az alperes teljesítését, ami a szerződéses szabadság elvén túl a Ptk. további szabályaival is összhangban állt, amelyek egyrészt a kezes szabadulását biztosítják, ha a jogosult lemond a követelést biztosító olyan jogról, amelyből a kezes kielégítést kaphatott volna törvényi engedményesként, illetve a kötelezettség elvállalása után a kezesi felelősség terhesebbé válásának elhárítására és ez okból a kezesi helytállás alóli szabadulásra vonatkoznak (Ptk. 276. § (1)-(2) bek., 273. § (2) bek.).

Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy nem kifejezett és erről szóló lemondó nyilatkozattal, hanem a felperes magatartásának eredményeként szűnt meg az alperes kezességével is biztosított hiteltartozás további biztosítéka a 2007. november 27-i zálogszerződés szerint, a zálogjoggal terhelt vevőkövetelésekre vonatkozó jogosítványok megfelelő gyakorlásának elmulasztásával a felperes részéről (óvadéki számlára átvzetés). A felperes eljárása eredményét és joghatását tekintve egyenértékű volt a yyyy vevőköveteléseit - óvadéki biztosítékkal - terhelő zálogjogról való lemondással.

A biztosítékok körében nyilvánvalóan figyelemmel volt az alperes a kezesi felelősség elvállalásakor az óvadéki biztosítékkal szóló, követelésre alapított zálogszerződés tartalmára is, a kezesi szerződés 2. pontja szerint; jogszerűen és kellő alappal számolt az óvadékkal kombinált zálogjog fedezetével,

a kezesi felelősségének mértéke és kockázata, illetve esetleges megtérítési igénye tekintetében.

A zálogszerződés 3. pontjában írt nyilatkozat és kötelezettségvállalás alapján - amellyel egyező szabály volt a hitelszerződések 12. pontjában a biztosítékok felsorolása után - nem kellett számítani az alperesnek a kezesség vállalásakor arra, hogy a zálogjoggal biztosított követelésekből a yyyy hiteltartozását megelőzően, egyéb követelés - a xxx hiteltartozása, inkasszóval - kiegyenlítésre kerül.

A yyyy-val szemben 2008. szeptember 10-e és 2008. október 22-e között inkasszált 707.357.834,- Ft-ból 692.741.051,- Ft zálogjoggal biztosított vevőkövetelés volt, továbbá ebbe a körbe tartozott a 2008. november 12-ig beszédett további 27.900.772,- Ft is, amire a felperest óvadéki jog illette meg. Nem az azonnali beszédési jog jogszerű, avagy jogszerűtlen gyakorlása miatt, hanem a felperes részéről a zálogjogra és az óvadékra szóló biztosítékok lekötésének elmulasztásával áll elő az a helyzet, hogy megszűnt az alperes megtérítési igénye kielégítésének ezen fedezete, amire a törvényi engedmény alapján jogosulttá vált volna (Ptk. 276. § (1) bek.), illetve amire a leszállított kereset szerint 665.693.481,- Ft-ban lett volna szükség.

Utal a Fővárosi Ítéltábla arra is a felperes és a yyyy között létrejött többdevizás hitelszerződések tartalma alapján, hogy a felperes felé rendszeres adatszolgáltatási kötelezettség terhelte az adóst, ami kiterjedt negyedéves mérlegen, eredménykimutatáson túl a vevőanalitika benyújtására is (14. pont 21. francia bekezdés). A felperes a vele szerződő adós gazdasági helyzetének, gazdálkodása alakulásának kellő ismeretében, nyilvánvalóan mindezen adatok birtokában döntött előbb a xxx-vel, majd ezt követően a yyyy-val kötött hitelszerződések felmondásáról, az adósok tartozásainak esedékessé tételéről, valamint arról is, hogy a yyyy vagyonából - a yyyy-val kötött hitelszerződések 2008. október 22-i felmondásáig, majd ezt követően is - a xxx korábban esedékessé tett hiteltartozását elégíti ki, a yyyy járulékos kötelezettségvállalása alapján.

A bizonyítékok okszerű mérlegelésével, megalapozottan vonta le következtetését a Fővárosi Törvényszék arra nézve is, hogy a felperes nem úgy járt el a yyyy hiteltartozásával kapcsolatos - nem csak a felperes követelését, hanem az alperes megtérítési igényét is biztosító - biztosítékok tekintetében, ahogy az elvárható lett volna.

Utal az ítéltábla az iránymutató bírósági gyakorlatra is, miszerint állami kezesi felelősség beváltásakor vizsgálni kell azt is, hogy a jogosult hitelező megfelelően gyakorolta-e a jogait és a kötelezettségeit, illetve hogy figyelemmel volt-e a kezes érdekeire is (EBH 2014/K/23.). A Kúria Kfv.VI.35.641/2012. számú ügyben meghozott döntését követve, a másodfokú bíróság szerint - a pénzügyi intézmények hitelnyújtását állami forrásból, készfizető kezességvállalással segítő - alperes kezességvállalása ugyancsak nem mentesíti a jogosult hitelintézetet a körültekintő tevékenység kifejtése alól, nem adhat alapot a kötelező és szokásos szakmai gondosság elmulasztására a felperes hitelintézet részéről, az alperes kezességével biztosított hitel jogviszony és az abból eredő követelések hatékony érvényesítése tekintetében.

A Ptk. 276. § (2) bekezdésében írt rendelkezés alapján, amely kimondja, hogy a kezes felszabadul, amennyiben a jogosult lemond a követelést biztosító olyan jogról, amelynek alapján a kezes a rá átszálló követelésre kielégítést kaphatott volna, vagy amennyiben a követelés a jogosult hibájából egyébként behajthatatlanná vált, helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a felperes magatartását és mulasztásait, amelyek eredményeként a zálogjoggal biztosított és az óvadéki számlára átvezethető vevőkövetelésekből megghiúsult a kezes alperes kielégítése. Mindez elhárítható lett volna a felperes részéről, amennyiben rendeltetésszerűen gyakorolja a 2007. november 27-i követelést terhelő zálogszerződésben biztosított jogait, az óvadéki számlára való átvezetéssel, amelynek eredményeként az alperes a hitelező követelésének teljesítésével, a Ptk. 276. § (1) bekezdésében írt törvényi engedményezés alapján a hitelezővel egysorban szerzett volna a zálogtárgyakon - az óvadékként kezelt vevőköveteléseken - zálogjogot (BH 2005/188.).

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a zálogjoggal terhelt vevőkövetelések óvadéki lekötése a peres felek jogviszonyában kötelezettsége volt a felperesnek a 2007. december 17-i kezési szerződés 7. pontja alapján, ezért semmiképpen nem vezethetett eredményre az az érvelés a fellebbezésében, ami a felperes erre való jogát emelte ki, de a yyyy-val kötött zálogszerződés rendelkezései alapján. Megalapozatlan volt a felperes hivatkozása az óvadéki számlával kapcsolatban is, ugyanis a zálogszerződés 6.1. pontja alapján egyértelműen megállapítható az óvadékra való jogosultsága e számlán túl valamennyi, a yyyy-nak a felperesnél vezetett bankszámlájára érkező vevőkövetelésekre, illetve a felperes által a zálogkötelezettek felé a teljesítés helyéül megjelölt bármely bankszámla (függőszámla) tekintetében is.

A csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban egyetértett a másodfokú bíróság az alperes érvelésével, hogy jelen kiemelt jelentőségű perben sem a pertárgy értéke az eredeti kereset szerint, sem a 2009. december 2-án indult per időtartama, sem a jogvita nehézségi foka és a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység nem tette indokolttá az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban előírt mértékű ügyvédi munkadíj közel 49 %-os mérséklését az elsőfokú bíróság részéről.

Megállapítható az elsőfokú eljárás iratai alapján, az alperesi jogi képviselő gondos, időszerű, a per vitelét segítő eljárása, mind az írásbeli beadványai, mind pedig a tárgyalásokon való aktív közreműködése tekintetében. A perbeli jogvitában több, ténybeli és jog szempontból is összetett kérdéskörben kellett állást foglalni, amely feladat nem csak a bíróságra, hanem az ítélet meghozataláig a felek képviselőire is hárult, perbeli álláspontjuk kifejtésével. Az alperes védekezése és ahhoz igazodóan a perben tett érdemi nyilatkozatai, a vonatkozó tények és azok bizonyítékai megjelölésével, logikusan felépített és az átlagost meghaladó jogi szakmai munkát képviseltek. Az ítélet tábla ezért 8.500.000,- Ft + áfa összegben találta reálisnak és indokoltnak a pernyertes alperes ügyvédi munkadíjat, az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-c) pontjai, továbbá (6) bekezdése együttes alkalmazásával.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és az alperes javára megítélt perköltség összegét felemelte, egyebekben, a keresetet elutasító részében helyben hagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes csatlakozó fellebbezése döntően megalapozott volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes másodfokú ügyvédi munkadíjának a megfizetésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdései szerint mérlegeléssel állapította meg, kötelezte továbbá a lerótt 200.000,- Ft csatlakozó fellebbezési eljárási illeték arányos részének a megfizetésére is.

Budapest, 2015. év április hó 23. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő